

ПИЈЕМОНТ

ДИРЕКТОР: Бранко Божовић

Оснивач: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

Уредник: Коста М. Луковић

Поглед у будућност

— На основу данашње ситуације на европском војишту. —

Ситуација на европском војишту постала је сасвим одређена и извесна. Ни највећи скептици и германофили не могу више сумњати у завршни тријумф савезничког оружја.

После великих руских победа у Галицији и Руској Пољској, руска офанзива отпочела је свом жестином. Слабећи, поседневно, смртоносним ударцима немачку и аустријску војску, руски пукови се спуштају пруској и аустријској престоници. Број Немаца и Аустријанаца који падају на руски тајин, из дана у дан нагло расте.

Осокољени руским напредовањем на свима фронтима, Французи су, последњих дана, не само одбили све непријатељске нападе, већ су, на многим стратегијски значајним местима, ступили у офанзиву. О некаквом немачком дубљем продирању на француско земљиште не може више бити ни речи. План пруског генералштаба толико се, у досадашњим борбама, обелоданио, да Французи сада унапред знају сваки покрет који ће немачка војска извршити и, према томе крећући, лако и без великих жртава дислоцирају своје јединице. Одбрањени план генералисима Жофра је — то се тек сада јасно види — ремек дело војничке вештине и мудрости. Економичнијег генерала, при располагању војничким животима, Европа није запамтила.

Ни прегажена Белгија није оборила главу. Уз припомоћ енглеских трупа, Белгијанци, са надчовечанским напорима, терају варваре из своје богате и културне отаџбине. Последњи телеграми јављају, да су Немци већ почели да евакуишу неке белгијске вароши на које су били ударили харач.

На српском фронту, сви у последње време покушани напади одбијени су врло успешно. У место намеравање офанзиве (Strafexpedition!) према нама, Аустријанци ће, како изгледа, морати ускоро да се ограниче на слабо отпорну дефанзиву према нашој победоносној војсци.

Све у свему, Немци и Аустријанци трпе пораз за поразом. Они су тога, у пуној мери, свесни. После последњих великих руских успеха, немачки и аустријски генералиштаби издали су авантурна саопштења, да немачке и аустријске трупе прелазе у дефанзиву „не као побеђене, него да би непријатеља што раније победиле“! Више остале околности у коминике пруског генералштаба

је најбоље сведочанство о покрханим надама непријатељских главних команданата и о подривеном моралу поражених немачких и аустријских трупа.

Последњи свој адут — Турску — Немачка је потегла против Русије. На ток руских операција против Немачке и Аустрије, турски испади, ни на води ни на суву, неће имати никаква озбиљна значаја. Својом црноморском флотом Русија ће полупати као јаја турске ратне лађе и заузети Дарданеле, а својом кавкаском војском, распоређеном по неосвојеним положајима, она је у стању да сачека и одбије целокупну турску војску.

Ситуација на целом европском војишту, за последње две недеље, неповратно се изменила у корист савезника. Идући дани биће дани нових немачких и аустријских пораза. Ако сви знаци не varaју, о Новој Години ћемо имати карту Нове Европе — Европе без Аустрије и са знатно поткресаном Немачком.

Из бојне линије

И над попом има поп

У борби на Гучеву једној нашој чети нарочито је био досадио један аустријски митраљез, који је, маскиран добрим заклоном — просто косно наше војнике. Довољно је било поболити шаку из рова, па да је куршум прошиша. Кад је нашим догорело до нокаута, један војник се јави својој командири и замоли за да му допусти, да ошчдне ше да ућушка „оно швајцарско чегртало“. Командир му допусти.

Није прошло ни четврт часа, а са стране одакле је митраљез сатима био смртоносна киша, зачу се страховити пресак, а затим јуџи.

Мало затим, описисмо нашег војника, иде полако, гега и о пушку се ослања. Сви му честитају, а он хладнокрвно вади дувањару, завјаја цигарету, припаљује и немарно, куцнувши се по другој преосталој бомби, вели:

— И над попом има поп!

Жофрове речи

Нећу непотребно проливања крви!

У разговору са својим пријатељима, поводом последњих догађаја на бојишту, генералисим Жофр је изјавио:

— Сада би могао да истерам Немце из њихових мишијих рупа, али нећу да узалудно проливам људску крв, него ћу то урадити са најмањим могућим губицима.

Тиса о миру

— Рат ће се скоро свршити! —

Питање о трајању рата занима данас цео свет. Али нико није у стању да позитивно каже ма и приближно, колико ће трајати рат.

Мађарски министар председник граф Тиса, у разговору са мађарским журналистима, рекао је:

— Напрегнутост, са којом су обе ратујуће стране повеле борбу, нарочито последњих дана, показује да ће се рат ускоро завршити.

У свима својим досадашњим политичким изјавама, Тиса се показао као рђав пророк. Овога пута, надахнут злим дусима са Балплаца, он је проговорио не да би изразио своје уверење о миру, већ да би колико толико, умирио своје изгладнеле и огорчене суграђане.

Држање Румуније

— Румунија ће стати уз Русију. —

Кореспондент „Берлинског Тагблата“ др. Ледерер интервјуисао је Николу Филипеску, бившег министра војног и организатора румунске војске. Филипеску, као и Таке Јонеску, и ако је у опозицији, има веома великог утицаја на румунску политику. Филипеску је између осталог рекао:

— Ми против Немачке немамо ништа. Али Аустро-Угарска држи у ропству толике милионе Румуна, и шта више, тражи ревизију Букурешког Уговора.

— А шта ће бити са Румунима у Бесарабији, ако Русија победи? — питао је Ледерер.

На то је Филипеску одговорио, прво, да у Бесарабији има мање Румуна но у Ердељу и друго, да је Румунија убеђена, да је Енглеска и Француска неће оставити да вечито остане руска провинција. У осталом, и сама Русија дала је разумети, да ће се питање о бесарабским Румунима после овог рата решити на правилан начин.

Есад и Пренк Биб Дода

— Споразум о унутрашњој и спољашњој политици —

Бугарски лист „Јутро“, објављује садржину уговора, који је потписан између Есад паше и Пренк Биб Доде, а који се односи на спољне и унутарње албанске послове.

1) Пуштање у слободу свих Албанаца, који су затворени у Драчу, Валони, Елбасану и Тирани због туркофилства.

2) Узајаман и искрен рад на ослобођењу Епира.

3) Доношење Устава и уставног закона уставног парламента.

4) Законити избори и образовање парламентарне владе.

Пошто су ове четири тачке усвојене у начелу, Албанци су се одмах дали на посао, ослобађајући апсенике и гонећи Грке.

Пошто је ова вест из бугарског извора, то је треба примити с највећом резервом.

Ситуација

— Кратки извештаји са свих бојишта. —

Београд, 19. октобра.

Аустријанци су опет нападали Еминове Воде и коту 708, али су страховито тучени.

Руси су сломили и последње немачко-аустријске корпусе, који су покушали да их задрже. Немци и Аустријанци отступају на целом фронту, остављајући Русима многобројну артиљерију и комору. Гоњење се врши веома брзо и обимно, да Немци не припреме нов отпор.

Савезничке трупе одбијају нападе Немаца веома успешно. На најважнијем фронту, Њупор—Диксид—Ипер, Немци су се морали повући на неколико места, претрпевши велике губитке. Њихов отпор је знатно ослабио.

Скопљанске новости

— Производство ђака. — Трговачка Школа. — За „Црвени Крст“. — Дан ослобођења. —

(Од нашег дописника)

Скопље, 16. октобра.

Јуче је у ђачкој чети било једно мало славље. Сви ђаци регрути, који су пре месец и нешто више дана ступили на одслужење свога рока, произведени су у чин каплара. Рад ђака регрута удвостручио се; они раде и пре и после подне и надају се да ће ускоро бити упућени у пукове за воднике.

У Скопљу је, као што је већ „Пијемонт“ у своје време јавио, отворена Трговачка Школа. Број

ђака, који се јавио за ову школу премашио је очекивање, тако да ће се отворити два одељења.

Пошто је наставничко особље већ стигло на своју дужност, а и зграда су спремљене, то ће школа ових дана отпочети рад.

Шеф овдашње железничке станице г. Николајевић, вредан и предузимљив човек, прикупио је до сада од путника преко 3000 динара, за Српски Црвени Крст.

Њи овдашњег руског конзула, која је чланица петроградске опере и која се сада налази у Скопљу код оца, даваће ових дана у овдашњем позоришту концерт у корист Српског Црвеног Крста. Она је до сада давала два концерта у корист нашег Црвеног Крста и то у Лондону и Паризу. О успеху овог концерта јавићу накнадно.

13. октобар, дан годишњице ослобођења Скопља, прослављен је на врло скроман начин. Рано у зору топовски пуцњи са града објавили су дан када се завршило тачно две године од како је Скопље постало слободно, а звона са свију варошних цркава забрујала су свечано и побожно поздрав томе дану.

Цела варош била је као у неко свечано рухо обучена, домови и радње тробојкама искићени, улице очишћене, чаршија затворена. У десет часова била је свечана служба, којој су присуствовали представници свију цивилних и војних власти, а у вече била је лимунација. Душанов мост је био окићен лампионима и обвијен тробојкама.

У вече је војна музика давала мали концерт код „Зрињског“. Целокупан приход са овог концерта припао је Црвеном Крсту. М.

Гладна војска

— Шта причају аустријски заробљеници и добеглице о стању у аустријској војсци? —

У последње време непријатељски војници предају се често себице и у групама. То се дешава нарочито пред напад. Из њихових исказа и исказа других заробљеника, даје се закључити о несносном стању у аустријској војсци.

Један војник из другог босанско-херцеговачког пука вели, да је код њихових официра завладало страховито нерасположење. Војници су често чули, да официри у међусобном разговору кажу: „То је скандал!“ И официри и војници хране се врло рђаво, како причају заробљеници. Не примају, често пута, по четири дана хлеб!

Пре неколико дана заробљена су четири војника, који су били послани да наберу шљива и кукуруза за огладнеле официре. Тако је заробљен велики број непријатељских војника при набавци хране у шљиварима и кукурузњацима.

Један војник из трећег босанско-херцеговачког пука, који се предео на Борањи вели, да је у његовој чети, у почетку рата, би-

ло 260 војника, и да је пре неки дан остало само 60 војника. Сад добијају дневно само по четврт хлеба на војника. Официри и војници, према његовом исказу, купују хлеб од куvara и плаћају један хлеб по десет и више круна, па и то врло тешко добијају. Од коморџија купују за скупе новце кукурузе. Један клип плаћају по два гроша. Често долази и до туче ко ће добити кукуруз пре. Старешине поступају с војницима врло рђаво. Кад ко учини какву ситну погрешку, обесе га за дрво, испод мишке преко груди, и оставе га тако да висе по два и више часова. Осим тога, по два дана не добија ништа за јело.

Један војник из шестог домотранског пука, који се сам предао вели:

— Рђаво се хранимо; при издавању хране прво се даје Швабама и Мађарима, па тек после нама Словенима ако што год остало. Због тога прођу по два-три дана и ми не добијемо хране. Један хлеб се дели на 5—6 војника.

Окупација Епира

— Велике Силе одобравају Грчкој окупацију Северног Епира. — Интриге из Рима и Беча. —

Да би пресекла несносно стање које је владало у околним Северног Епира, грчка војска је, као што смо већ јавили, умарширала у те округе ради успостављања реда и безбедности у њима.

Велике Силе, упознате одавно са анархијом која је владала на грчко-епирској граници, одобриле су овај корак грчке владе, без обзира на одлуке Лондонске Амбасадорске Конференције.

Из Беча и Рима су, одмах по уласку грчких трупа у Аргирокастро, пуштене вести, како ће све велике силе нагнати Грчку на поштовање одлука Лондонске Амбасадорске Конференције т. ј. како ће Грчка, ускоро, морати да евакуише своје трупе из Аргирокастра. Све те вести су пуштене у намери да се прејудицирају важне одлуке великих сила односно Северног Епира и Албаније. Више је сигурно, да ће тим одлукама више бити задовољна Грчка него Италија и Аустрија.

О расположењу које влада у Атини, Риму и Бечу односно епирског питања, стигли су синоћ ови телеграми:

Атина, 16. окт.

Све су силе признале за основане разлоге, који су налагали грчкој влади поновну окупацију Северног Епира. Јављају, да ће потпуна окупација свих округа аутономног Епира бити ускоро завршена.

Рим, 16. окт.

„Борнале д'Италија“ пише: У Лондон и Рим била је стигла вест, како је у делу Аргирокастро завладала потпуна анархија. Поводом питања о враћању у Аргирокастро бегунаца из Валоне, Енглеска се обратила владама у Атини и Риму, да оне споразумно приступе потребним мерама. Италија је већ послала у Валону санитарну мисију и колону за помоћ. Грчка има намеру, да воспостави ред у пределу Аргирокастра и Премете, одашиљањем регуларних трупа уз изјаву потписницима лондонске конференције, да је ово при-

времена мера и да ће грчка влада поштовати лондонске одлуке.

Беч, 16. окт.

„Политичка Кореспонденција“ јавља, да је грчка влада последњих дана јучинила кораке код свију великих сила, које су учествовале на амбасадорској конференцији у Лондону, наговештавајући своју намеру, да, с обзиром на садашње стање ствари у јужној Албанији, војнички поседне Аргирокастро и неколико других тачака. Како је грчка влада изјавила, да је ова мера привремена и изјаснила се, да се она слаже с одлуком донесеном у Лондону, изгледа, да ниједна сила није ставила примедбу. У Бечу су примили к'знању ову одлуку грчке владе с тим, да се одлуке донесене на конференцији у Лондону имају поштовати.

Ново оружје

— Торпеди на целелинимима. —

Италијанским листовима јављају из Луцерна, да су у Фридрихсхафену, на Боденском Језеру, вршене пробе са целелинимима, који су снабдени торпедима. — Дејство је било страшно.

Поводом добрих резултата, који су до сада добијени, немачка војна управа одлучила је, да снабде све целелинове лађе тим топовима. Прва флотила, снабдевана тим справама кренуће се кроз неколико месеца.

Саопштавајући ову вест, италијански листови су заборавили да додаду, да се за неколико месеца могу догодити ствари, које ће онемогућити примену ових ваздушних торпиљера.

Битка на мору

Нови савезнички успеси.

Лондон, 17. окт.

Британска флотила и даље указује своју помоћ левом крилу савезничке војске. Од 14. октобра у јуту ватра из тешких поморских топова била је управљена на позиције непријатељских батерија. Извештаји наших трупа, које су

на суву, сведоче о тачности и ефикасности наших пуцања. Непријатељ је довео своје тешке топове и снажно је одговорио на ватру са бродова адмирала Хјуда, али је нанео само незнатну штету. Данас су непријатељске батерије скоро престале да одговарају. Изгледа, да је већ утврђена надмоћност ватре из поморских топова. Наши су губитци за све време ових борби минимални. Једна граната, која се распрсла на крову торпиљера „Фалкона“, убила је једног официра, а другог ранила, као и 15 људи. На осталим бродовима било је само неколико рањених. Извештени смо о присуству непријатељских поморских бродова. Они траже прилику да нападну енглеске бродове, али њих штите торпиљери.

Без и једног успеха!

— Сви планови цара Вилема пропали су. —

Париз, 18. октобра.

„Хавасова Агенција“ јавља: Сви су листови сложни у томе, што признају да је положај савезника све бољи и бољи. Сви немачки покушаји потпуно су пропали.

„Матен“ вели, да је кајзер хтео освојити: Нанси, Париз, Варшаву, Денкерк, Кале, Дувр, а по том Лондон. Од свих великих вароши на које је циљао, ни једну није освојио. Овај владалац, који влада над 65 милиона људи, победоносно је уништио један мали народ од 8 милиона становника. И сад видимо овај мали јуначки народ како отвара бране, које су задржавале воде немачких река и канала, и како на тај начин, играјући се, дави велику немачку војску, која је прешла Изер. Свуда наша офанзива почиње да притискује непријатељске трупе и да их истерује из рупа, у које су се скривле.

Турска флота

— Знатно је слабија од руске. —

Турска је, по својој старој навици да прави глупости, пришла Немачкој. Интересантно је бацити поглед на поморске снаге у Црном Мору.

Ми видимо, пре свега, две лађе, о којима је последњих дана много говорено.

„Астикет“ оклопљена крстарица од 24.000 тона, брзине 28 чворова; са десет топова од 28 сантиметара и дванаест од 15 сантиметара, са четири цеви за бацање торпеда, са 30 официра и 980 људи.

„Митилена“, оклопљена крста-

рица, од 4.500 тона, брзине 27—28 чворова, са дванаест топова од 15 сантиметара, са две цеви за бацање торпеда, са 14 официра и 350 људи.

Ова два брода су „Гобен“ и „Бреслава“, само покрштена у „Астикет“ и „Митилена“.

Сем тога турска флота има две старе немачке оклопљаче, које је пре четири године веома скупо платила, и које су саграђене 1891. године. Ови су бродови од 10.000 тона, брзине шеснаест чворова, са шест топова од 28 сантиметара и са осам топова од 10 сантиметара, са две цеви за бацање торпеда и са 600 људи. За време грчко-турског рата била су оба брода озбиљно оштећена. Носе имена „Хајредин Барбароса“ и „Тургут Рајс“.

Затим имају две мале оклопљене крстарице од 3.800 тона, брзине од 22 чвора, са два топа од 15 и са осам топова од 12 сантиметара и једанаест контра торпиљера.

Руска флота у Црном Мору има:

Шест оклопљача по 13.000 тона, и свака има по четири или

шест топова од 30 сантиметара, четири од 20 или 25 сантиметара, осам или дванаест топова од 15 сантиметара и по две до пет цеви за бацање торпеда.

Две оклопљене крстарице од 3.800 тона, брзина од 24 чвора, са дванаест топова од 15 сантиметара, са две цеви за бацање торпеда. Затим располаже са 21 контра-торпиљером и 11 подводних лађа.

Према овоме што смо изнели, турска флота располаже с једним ратним бродом („Астикет“) велике брзине и јачине, али чији оклоп неће моћи одолети великим руским топовима од 30 сантиметара.

Руска флота има шест ратних лађа против три турске ратне лађе. Она је јача и бројем контра-торпиљера и са једанаест подводних лађа, док Турска нема ни једну од њих, чија је услуга неоспорна.

Руска флота је очевидно надмоћнија од турске флоте. Према томе, није ни мало тешко предвидети исход руско-турског рата на води.

Са нашег ратишта

СВУДА МИР!

Ваљево, 19. октобра

Седамнаестог октобра није се десило ништа значајније ни на једном фронту.

Нечувено и невиђено!

— Докле све иде германска подлост. —

У Букурешту је откривен један интересантан покушај Немаца и Аустријанаца да ућуткају румунску штампу, која једнодушно тражи рат против Аустрије. Примећено је да штампарске боје брзо нестаје са варошких стоваришта. Једна тајна анкета, коју су приредили новинари, утврдила је, да нарочити емисари немачког и аустријског посланства купују, с времена на време, велике количине штампарске боје. Ту робу смештали су у један магацин, на брзу руку скованог листа, који има да служи германским интересима.

Немци су рачунали, да ће приметно моћи да покупају сву штампарску боју, те да тако нагерају румунске листове да престану излазити.

Ово је још један доказ више, да Немци не презају ни од најнечаснијих средстава само да одрже победу над противником.

РУСКО-ТУРСКИ РАТ

— Одлазак руског посланика из Цариграда. — Саветовања на Порти. —

Петроград, 17. октобар

Услед подмуклог напада, који су извршили немачки и турски бродови на руско приморје у Црном Мору, царско-руска влада наредила је још истог дана своме амбасадору у Цариграду, да објави Порти прекид дипломатских односа и да ће он отпутовати са целим особљем амбасаде и конзулата. Заштита руских поданика поверена је талијанском амбасадору.

Најтежи топови

— Истина о топовима од 42 сантиметра. —

О тим чудовишним топовима од 42 сантиметра писало се од почетка рата веома много, али већина од оног што је писано, није одговарало истини.

Сад „Руски Инвалид“ доноси појединости о тим топовима, у колико је то било могуће докучити:

Топ од 42 сантиметра или 16,54 цолова има облик великог мерзера, т. ј. има кратку цев, удешену за косо гађање. Зато је његова тежина свега 20.000 килограма, а да је удешен за хоризонтално гађање морао би тежити бар 80.000 килограма.

Граната, коју баца тај топ тежи 800 килограма. Ако се узме да експлозива у гранати има 10 до 12 од сто целокупне тежине, излази да експлозива има око 100

килограма, дакле колико једна морска мина. Тежина барута за избацивање гранате код мерзера износи једну шестину тежине целе гранате, дакле код овог топа око 140 килограма барута. Зато су неверни извештаји, који веле да фишеци теже 400 килограма, а тежина целе гранате свега 800 килограма.

Да би се из таквог оруђа могло пуцати, морају се употребити веома сложени механизми, чија тежина мора да буде три пута већа од тежине самог топа, дакле око 60 тона. Сав тај механизам може се преносити само у деловима, те за сам пренос треба веома много времена.

Топовска цев може да издржи свега 100 испаливања метака, после чега настаје ломљење метала. Цео топ са 100 метака (сваки метак стаје по 45.000 дина.) стаје до 6 милиона динара.

Због мале почетне брзине тачност погодака је веома мала. Стога се тај топ може употребити са-

мо за гађање непокретних предмета, који имају велике димензије, као што је нпр. фор. Не може се ни замислити, да би се Немци могли користити, кад би те топове поставили на ратне лање. Рачуна се да граната од 40 сант. може пробити бетон од 5 метара дебљине.

Колико је познато, Немци могу имати само 6 до 8 комада тих топова; вероватно је да немају у резерви тих топова. За израду такво тешких топова потребна је година дана, а међутим израда се не може убрзати ни на који начин.

Зато су невароватни гласови, да се ти топови од Анверса могу убрзо појавити у Француској и на нашој граници, у Пуљу и Дарданелима, па чак и у Енглеској.

У сваком случају Немци су израдили, наведени применом мерзера великог калибра под Порт-Артуром (тамо су били мерзери од 11 цоли) страшно оруђе, о коме се мора водити рачуна, али

исто тако не треба преувеличавати његову важност.

Козачко јунаштво

— Приликом пораза Немаца код Рачке. —

Борбе у августовском реону отпочеле су 13. септ., када су Руси започели своје наступање са задатком да ударе с бока на немачке корпусе, који су покушавали да форсирају прелаз преко Немена у реону Сопоцкина и Друскиника и претрпели тамо пораз.

Руски кавалериски и пешачки одреди почели су јако потискивати Немце са истока и југо-источна и принудили их на непрекидно одступање. Немци су из раније припремили себи утврђене положаје и упорно су их бранили. Сваки брежуљак, сваку вртачу морали су Руси борбом отимати и истеривати Немце из њихових шанчева.

А бранили су се Немци жестоко. Руси су морали по четири пута да јуришају на једне исте положаје. Нарочито су се упорно Немци бранили између језера у реону Рачке.

Овде је борба трајала три дана са променљивом срећом. Немци су се више пута одлучивали на јуриш и ишли су на бајонет. Без помоћи артиљерије, коју је тешко било довући преко блата, тешко је било узети тај утврђени положај од Немаца.

Борба се водила не само дању него и ноћу. Под заштитом ноћи Немци су више пута прелазили у напад, али су били одбацивани. Тешко је било распознати у бајонетском боју где су своји а где туђи, и више пута су се противници тукли кундацима и пешницама.

Бројна надмоћност је очигледно била на страни Немаца, којима су још уз то непрестано и појачања стицала. Тродневна борба.

Беч, 17. октобар

Из Цариграда јављају, да је јуче доцкан по подне одржана на Порти министарска седница, под председништвом Великог Везира. Овој ванредној седници придаје се велика важност.

Неутралност Бугарске

(Извештај Пијемонту*)

Ниш, 19. октобра

Бугарска влада известила је званично руску владу, да ће Бугарска остати неутрална за све време европског рата.

Дневне вести

Војни указ

У јучерашњим „Српским Новинама“ публикован је врло велики указ, којим се питомци наредници Војне Академије, и многи активни и резервни наредници производе у чин потпоручника.

Унапређен

Јављају нам из Ваљева, да је пешадијски мајор г. Милан Прибићевић унапређен у чин потпуковника.

Прилог „Црвеном Крсту“

Управа војно-техничког завода у Крагујевцу предала је крагујевачком пододбору „Црвеног Крста“ 4.204 дин. и 85 п. д. прикупљеног прилога од г. г. чиновника, официра и радника овог завода.

Нов потпоручник

Г. Јован Пескаревић, стални сарадник нашег листа, произведен је последњим војним указом у чин резервног пешадијског потпоручника.

Несавесни продајци

Суд општине београдске у току последњих петнаест дана казнио је 122 несавесна продајца животињних намирница.

Кажњен због навике

Кварт палилулски није био, пре два дана, много бољећив према сентименталноме и хуманоме чичици Алимпију Бо-

гићу, пензионеру. Он га је довео у алтернативу: или да своју кесу поткрати са 194 динара у ове ратне дане, или да очекује гранату иза апсанских врата.

Ствар је у овоме. (1) Чича Алимпије није уписао своју служавку у законском року, што ће рећи: пет дана затвора, или пет банки. (2) Газда Алимпије је стално закидао својој служавци од њене злехуде плате. Не делећи схватање чича Алимпија, кварт га је казнио са 470 гроша. (3) И ако правник, господин Алимпије није своју служавку пријавио надлежном кварту, а то кошта 50 динара.

И тако је кварт палилулски покушао да седог господина излечи од једне његове давнашње навике за цену од 194 динара.

Лепо окуражење за слуге, страшна опомена за несавесне газде.

За проношење лажних гласова

Управа вароши казнила је Марију Лабпску, бабицу са 20 дана затвора због проношења лажних гласова.

За наше браниоце

— Апел одбора за прикупљање топле одеће нашим војницима —

Продужавање великога рата продужује ратне тегобе и повећава ратну потребу. У дугом рату, у мочарним и хладним зимњим данима, успешан бој ће бити храброст ратника, исто колико његова издржљивост. А она зависи од добро очуваног здравља, и нарочито од добре опреме, топле одеће, чисте и суве преобуке,

И ако држава води бригу о доброј опреми наших војника, потребе су тако велике да су прилози ратничкој опреми са свих страна добро дошли. У хладним данима, кад оспе киша и ветар и завеје снег, војнику у бојном ланцу, у рову и на стражи треба више но икоме.

То се увидело свуда, у свима највећим и најбогатим земљама. У Француској, која је пуном и најбољом опремом опремила сваког свог војника, оснивају се по свима градовима друштва, која имају за задатак да ту опрему умноже и појачају. У Паризу постоји одборности као овај, који је данас основан у Београду, који прикупља топлу одећу за војнике. То исто ради се на све стране, и у Русији, Немачкој, и осталим земљама.

У нашој малој земљи, која је из два скорашња рата смело ушла и у трећи, потребе су веће но игде, и задатак приватне иницијативе треба да је шири но игде.

давати у масама.

А за то време је други одред Козака дејствовао у далекој позадини, гонећи Немце и отимајући им комору и топове нескинуте с предњака.

Немци се дадоше у панично бегство. После боја смо пребрљали трофеје. Заробили смо до 5.000 људи разног рода оружја, три батерије топова и осам блиндираних аутомобила. Све коморске двоколице и каре биле су заплењене. Немачке коморције посекоше штранге и одјурише кућама на којима а нама оставише своја кола.

То је само једна епизода из читаве серије непрекидних седмодневних бојева, који ће бити познати у историји под именом августовске битке.

У августовским шумама и језерима пруски генерал Хинденбург изгубио је своју славу као што су његови команданти и командири погубили своју комору и своје топове.

Зато је основан одбор за прикупљање топле одеће и рубља за наше браниоце. Преко својих кварталних пододбора, у које је позван велики број предузимљивих Београђана, Одбор ће примати све што ко може да приложи новог или старог за одећу, војничку: Капуте, огртаче, Слузе, прснике, панталоне, грудњаке, кожухе, капуљаче, шалове, зимске мараме, појасе, ђебад, кошуље, гаће и подкошуље, платнене, плетене (трико), фланелне и поркетске; чарапе, убресе, цепене мараме, ципеле, шубаре; затим у материјалу: чоху, сукно, платно, фланел, порхет, и у најмањим количинама; вуну за плетење чарапа, и најзад и прилоге у новцу за куповину горњих ствари ил. оправку старих ствари, које одбор добије.

Прилог ће примати чланови одбора и пододбора, који ће бити снабдевени легитимацијама одбора и овереним списковима у које ће се прилози уводити. Чланови ових одбора ће, поред тога заћи и сами по домовима ради прикупљања прилога.

Велике дужности, које сваки Србин у овим данима борбе и пожртвовања на све стране мора осећати довољан су потстрек Београђанима да и у оној прилици учине најбоље и највише што могу.

А сваки најскромнији прилог биће добро дошао.

ТЕЛЕГРАМИ

Забрањено исељавање

БУДИМ-ПЕШТА, 17. окт. — Званичне новине објављују одлуку министра иностраних дела, којом се Кумардовом паробродском друштву одузима повластица за пренос исељеника.

Узатпљен пароброд

ФРАНКФУРТ, 17. октобра. — „Франкфуртским Новинама“ јављају из Рима: У Средоземном Мору и трећи италијански пароброд, „Сан Ђовани“, који припада северо-источној линији, узатпљила је француско-немачка флота и одвела у Гибртар. Пароброд је био натоварен бакром.

Лорд Фишер

ЛОНДОН, 17. октобра. — Лорд Фишер наименован је за првог лорда у британском Адмиралитету.

Равном мером

ПАЗИЗ, 17. октобра. — Метерлинк у „Фигару“, пошто је рекао, да су општинска кућа и катедрала у Брислу минирани и да су Немци готови, да их дигну у ваздух, пита се: Зашто не би и савезници сад у напред означили вароши и таоце, који би одговорали за егзистенцију ових вароши. Ако би на пример Брисел био порушен, Берлин би требао да буде срањен са земљом; Хамбурга би нестало, ако би Анверс био опустошен. Нириберг би гарантовао за Брисел, а Минхен би служио као гаранција за Ган.

Из писама интернираних

— Наши поданици интернирани и заробљени у Аустро-Угарској —

Тихомир Стојановић, потпуковник, моли да се извести његов отац Живо Стојановић, свештеник у Алексинцу, или његова жена г-ђа Иванка Стојановић у Крагујевцу, Карађорђева ул. 47, и његов претпостављени, шеф крагујевачког арсенала, да је жив и здрав.

Д-р Никола Ристић, санитетски капетан, моли известити његовог оца Миленка Ристића, из Бољевца, да је здрав.

Петар Петровић, мајор моли, да се извести његова жена г-ђа Лепосава Петровић у Неготину да је здрав.

Аранђел Годић, поручник моли да се извести Андра Весовић, полициски писар у Прокупљу, да је заробљен у боју код Митровице и да је сад потпуно здрав.

Јанићије Милановић, потпо-

ручник, моли да се извести Атанасије Стојковић, трговац из Јагодине, да је он заробљен у боју код Митровице и да је сада здрав.

Драгутин Стошић, поручник, моли известити Илију Митровића, трговца у Јагодини, да је заробљен у боју код Митровице и да је здрав.

Милан Митровић, поручник, моли да се извести Сима Симић, трговац у Ђуприји, да је он заробљен у боју код Митровице и да је здрав.

Марин Ђорђевић, потпоручник моли да се извести Анђел Стаменковић, трг. из Неготина, да је заробљен и да је здрав.

Божин Марковић, потпоручник моли да се извести Ђорђе Костић, трговац, да је он ратни заробљеник.

Милован Милосављевић, капетан, моли да се извести г-ђа Зорка Милосављевић из Параћина, да је он заробљен у боју код Митровице и да је здрав.

Ратне ситнице

На бојном пољу налази се 589.755 Немаца, који су чланови социјалистичких организација; то је 65 од сто свих организованих радника.

Један париски вратар, при поласку на бојиште, заменио је уобичајену цедуљу „Вратар је на степеницама“ са другом: „Вратар је на бојишту“.

Ратна пошта

Господин Милоје Милојевић, композитор и уметник потребан је Божидару Стојадиновићу студенту; моли се онај ко би што знао о њему или сам г. Милојевић да јави на адресу Божидару Стојадиновићу студенту — Свилајнац.

Ко би штогод знао о Младену Ђорићу војнику I пука II батаљона I чете I позива из села Масурице, моли се да јави на адресу Божидару Стојадиновићу студенту — Свилајнац.

Последње вести

Французи потискују Немце

Хавр, 18. октобра. Службено.

Ноћу између 15. и 16. октобра непријатељ је поново покушао, да се изненадним препадом докопа јужног дела мостобрана у Димиду, али је напад био снажно одбијен. Преко дана 16. октобра непријатељ је артиљериском ватром енергично нападао наш фронт, а извршио је и два напада пешадијом: један на десно, где се налазила једна белгиска дивизија и други против двеју мешовитих бригада једне друге дивизије. Непријатељ је одбачен са великим губитцима; немачки одреди били су десетковани.

На други тачкама фронта било је пушкарања с времена на време.

На југу од Димида Немци су изгубили у терену према Лујгем, Меркем, Вишот, где француска офанзива напредује. На југу од Пашендала, где су Немци предузели офанзиву, били су одбачени и изгубили су у терену. На југу од Белселера и на југу од Лиса ситуација је задовољавајућа. Сви су напади успели и Французи напредују на разним тачкама. Велики број заробљеника признаје, да је врло тачна митраљеска ватра нанела страшних губитака непријатељу.

Пораз за поразом

Лондон, 17. октобра

„Тајмс“ вели, како је снажна офанзива против Калеа сад пропала. Питање је: Шта ће сад радити цар Виљем и његови савезници? Немачки губитци надмашају на овом месту све претходне. Немачки цар је сад пред поразом на границама свога царства.

Отварање енглеског парламента

Лондон, 17. окт.

Отварање енглеског парламента утврђено је за 19. октобар. Влада ће тражити од оба дома нов војни кредит од 100 милиона фуната старлинга.

У Источној Пруској и Галицији

Петроград, 17. октобра

Немачки план на фронту у Источној Пруској, да учине препад на ушврћене позиције код Бакаларјева пропао је. Пешодневни напади непријатељски остали су безплодни. Немци су претрпели огромне губитке и на многим местима налази се на велике гомиле непријатељских лешева. На неколико тачака наше трупе напредују. — У Галицији борбе се настављају, али нема да се забележи никаква промена у ситуацији.

људе и интензивност боја почела је мало да слаби. Већ су рећи постали пуцњи и мање упорни јуриши.

Исход борбе решише наши Козаци. Заобишавши језеро, двеста доњских Козака отпочело је ноћу прелаз преко језера.

Запловили су у језеро. Немачки стражари опазише их тек онда, кад су они били на другој обали.

Међу Немцима наста паника и заблуда над спазисше руске Козаци својој позадици. Они су били јуришно преплашени неочекиваним нападом с леђа, да чак нису ни мислили на отпор већ су гледали само како да се спасу.

Изглед мокрих Козака, на којима покривеним жабокременом и водораслима, био је тако страдан, да се један део Немаца у бунилу и страху бацио на руске шанчеве. Руси их дочекаше с најоштријим бајонетима и отпоче одлучна борба по ноћ. Немци, приташњени Козака, почеше се пре-

Миодраг Мојсиловић, рез, потпоручник моли да се извести његов брат Боровије Мојсиловић у Неготину, да се он налази као ратни заробљеник.

Аранђел Милановић, потпоручник моли известити г-ђу Катарину Глигоријевић, која је сада у селу Сиколу код Неготина, или у Београду, да је он заробљен у боју код Митровице и да је потпуно здрав.

Живко Живковић, капетан, моли известити Ђорђа Живковића, свештеника у Краљевом Селу — Врбици, да је он заробљен у боју код Митровице и да је здрав.

Михаило Илић, поручник, моли известити Златка Илића, трг. из Загорина да је он заробљен у боју код Митровице.

Ђорђе Ђукић и Јосиф Пајић, потпоручници 13. пешадиског пука, моле да се извести Арса Пантвић у Неготину, да се они налазе као ратни заробљеници.

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА
Обрадовића
и Станковића
 Београд преко пута Народне Банке
 отворена је сваког дана извештава своје пословне пријатеље.
 1-5

Дрогерија ГУСЛАР
КОЛАРЧЕВА БРОЈ 5.
 није ни за време најопаснијег бомбардовања престала да ради, а понајмање би сад како проносе гласове неки шкартови из позадине.
 У радњи је стручан апотекар — магистер фармације.
 Има КАО И УВЕК довољно разноврсне дрогериске и апотекарске робе, фотографских плоча, НИЦА зејтина за јело, рума, чаја и коњака, белгиских медицинских стаклади и свих других потреба.
 Спремамо НОВ ЦЕНОВНИК и разаслаћемо старим муштеријама.
 Ни жељезница ни пошта не примају робу, али нашим познатим муштеријама шљемо по прилици.
Дрогерија ГУСЛАР
 1-20

Настојник
 Владимир Станојевић грађевинар станује у кафани „Ужица“, нуди се за настојника и оправку кућа за скромну награду.
 3-3

Деликатесна радња и продаја ужичких производа
Милана Т. Голубовића
 Славија — Макензијева улица бр. 5.
 Отворена је и снабдевена је одличним француским вином, коњаком, сардином, бисквитом, свежим лимунцима, чајем, саламом, брашном за растезање, чоколадом и другом робом.
 2-3

„Пијемонт“ прима огласе по најумеренијој цени.

Обућа и Камашни у великом избору
 спремила је нову партију мушких и женских плитких и високих врло елегантних обућа
ОБУЋАРСКА РАДЊА
Светозара Стојановића, Београд - Цветни Трг
 СПРОВУ ОФИЦИРСКОГ ДОМА 3-10

Ко има на продају
 Апарат за лађење.
 Американски сто писаћи. Писаћу машину.
 Каду са фуруном за купање нека понуду пошаље уредништву.
 2-5

Подрум „Касина“
ОТВОРЕН ЈЕ
 има на лагеру велику количину природног пића као: вина, добре комовице и француског коњака. На већим количинама даје се попуст.
 2-5

Капци од артије
 Већа количина капака од артије продаје се. Упитати уредништво „Пијемонта“ — Краљ Александра бр. 12.
 2-2

ХОТЕЛ
„Позоришна Кафана“
 ВАСИНА УЛИЦА
 Препоручује својим пријатељима и муштеријама најбоље пиће и домаћу кујну. Хотел располаже са великим бројем модерних и елегантно намештених соба. Цене су најумереније.
 С поштовањем
Милош Ђ. Николић
 3-5 хотелијер

Два стана
 издају се под кирију од првог новембра. Станови су нови и модерни налазе се у Студеничкој улици. Упитати уредништво „Пијемонта“.
 3-3

Хотел „Златни Ангел“
 ВАСИНА УЛИЦА
 Препоручује својим пријатељима и муштеријама најбоље пиће и домаћу кујну. Хотел располаже са великим бројем модерних и елегантно намештених соба. Цене су најумереније.
 С поштовањем
Васа Николић
 6-6 хотелијер

Један отмен стан за самостан издаје се. Засебан улазак.
 Упитати уредништво „Пијемонта“.
 2-2

Подрум „Лондон“
 отворен је и извештава кафеције и публику да има на продају велику количину вина белог смедеревског из свог винограда и комовицу продаје са умереном ценом.
 2-3

РАДИОНИЦА
Веселиновића
 Македонска ул. бр. 15. преко пута кафане „Гинића“ — Београд
 Отворена је целог дана и препоручује СОПСТВЕНУ ИЗРАДУ БЕЛОГ РУБЉА кошуља и гаћа мушких и женских у више квалитета. — МАШЛИЈА (КРАВАТНИ) у више квалитета и цена. — ЧАРАПА мушких, женских и дечијих од фула и вунених разних цена и квалитета. — БРКОВЕЗА у свима квалитетима и ценама. — Примам поручбине за израду белог рубља и чарапа. — Чарапе се подштрикавају. — Поручбине из унутрашности извршујем према прилици пошто доште не примају пакете.
 С поштовањем
Божа Веселиновић
 9-10

Домаћица. Стрија жена нуди се за домаћицу у кући која има деце или без деце. Јавити уредништву „Пијемонта“ под знаком „Домаћица.“
 2-2

Ужичких производа и других деликатеса
 препоручује радња
Јованке Грујић
 Сремска улица до кафане „Мали Војник“
 Нарочито препоручује увек свежег печења, кобасица, саламе, добре ракије и вина.
 5-5

ОБУЋАРСКА РАДЊА
Милоша Савића
 Коларчева улица број 10 (Теразије)
 отворена је сваког дана од 8-12¹/₂ пре и 2-6 по подне.
 5-5

Лелосава Терзибашић
 МОДИСКИЊА
 Гранд Пасаж — Кнез Михајлова бр. 19.
 извештава поштоване муштерије да је радња отворена. Цене солидне.
 3-3

Хонорар. Место књиговође или кореспондента тражи хонорарно један дугогодишњи књиговођа и кореспондент са знањем српског, француског, талијанског и немачког језика.
 Упитати уредништво „Пијемонта“
 6-—

Куварица
 Ђупријској окружној болници потребна је једна добра куварица која може ступити одмах.
 Плата добра, а поред плате у болници има стан, храну огрев и осветлење као и осталу послугу. — Пријавити се економату болнице Ђуприја.
 3-3

Алкалаја
и Рајковић
 Краља Петра ул. 47.
 отворена је.
 6-6

Готово је и ДРУГО ИЗДАЊЕ сасвим допуњена са свима местима ЦЕЛОКУПНА КАРТА
Европског ратишта
 ЦЕНА КОМАДУ
 једнобојна три гроша, у бојама један динар
Књижара
Косте В. Илића
 преко пута Новог Двора уз поручбину и новац треба слати упутницом.
 3-5

КРАЉЕВСКО ПОВЛАШЋЕЊА
Срп. Фабрика Стакла
 У ПАРАЋИНУ
 Има на стоваришту све врсте простог и финог стакла за домаћу потребу, а тако исто и медицинског за апотеке.
 2-5

АПОТЕКА
 код ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКА АЛЕКСАНДРА
Д-р Луке Ј. Пакића--Београд
 улица Краља Петра број 77.
 није била затворена ни за време бомбардовања што јавља и, потрошачима ради знања,
 Има велико дрогериско стовариште
 Лекова, парфимерија, завојног материјала и минералних вода.
 Све даје по дрогериској цени, и шаље одмах где се буде желело без икакве посебне награде.
 3-3

„Пијемонт“ прима огласе по умереној цени.

ПОТПУНО НОВА РЕНОВИРАНА ШТАМПАРИЈА
 Телефон 15-91.

„ПИЈЕМОТ“
 у својој сопственој згради
Краља Александра бр. 12.
 Снабдевена потпуно најновијим словима, шарама, линијама и свим могућим штампарским машинама и бојама.
 Са две најновијег система „ЛИНОТУР“ СЕЦ-МАШИНАМА

О солидности и умереним ценама, као и о самој изради ма каквог штампарског посла штампарија „Пијемонт“ ставља на расположење публици да се и сама о свему лично увери.
ЦЕНЕ СУ ВРЛО УМЕРЕНЕ.

Прима на израду све могуће штампарске послове.

Меса поч. Љубе С. Јовановића. Заступник Бранко Божовић, Краља Александра ул. бр 12. Штампарија „Пијемонт“, Краља Александра 12. Одговорни уредник Гаја Константиновић, Битољска ул. 37.